Cyfarfod y Grŵp Trawsbleidiol ar Ddigidol yng Nghymru – 30/3/2022

Cofnodion cyfarfod aelodau'r Grŵp Trawsbleidiol ar Ddigidol yng Nghymru, a gynhaliwyd drwy Zoom am 12:00 ar 30/3/22

Yn bresennol:	RhaI	Rhun ap Iorwerth (Cadeirydd – AS dros Ynys Môn)
	PaRh	Pryderi ap Rhisiart (Ysgrifenyddiaeth – Parc Gwyddoniaeth Menai)
	HR	Heledd Roberts (Swyddfa Rhun ap Iorwerth AS)
	CQ	Cari-Anne Quinn (Hwb Gwyddorau Bywyd Cymru)
	CE	Carwyn Edwards (Parc Gwyddoniaeth Menai)
	CF	Cath Fallon (Cyngor Sir Fynwy)
	CL	Chris Laity (Prifysgolion Cymru)
	DJ	David Jones (Cyfarwyddwr Anweithredol Ofcom, Ofwat a Chymwysterau Cymru)
	DW	David Wells (Fusion Digital Health)
	DR	Daniel Rees (Prifysgol Abertawe)
	DH	David Hunnisett (Rheolwr Technegol yn Scienap)
	GD	Gareth Davies (Agor IP)
	GG	Graham Guilford (Prifysgol Bangor)
	HL	Hamish Laing (Cynghrair Cynhwysiant Digidol Cymru)
	HT	Helen Thomas (Iechyd a Gofal Digidol Cymru)
	HE	Henrietta Eyre (Fusion Digital Health)
	JI	James Ingram (Scienap)
	JL	Jocelle Lovell (Cymunedau Digidol Cymru)
	LG	Lynne Grundy (Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr)
	MLJ	Marie Latham-Jones (Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr)
	PW	Peter Williams (Llywodraeth Cymru)
	PMJ	Philippa Morgan-Jones (Scienap)
	SC	Sion Charles (Fforwm Arloesi ARCH)
	ER	Emily Roberts (M-SParc)

Eitem ar yr agenda	**Cam gweithredu**
Croeso a chyflwyniad i'r grŵp Sefydlwyd y grŵp hwn i edrych ar faterion digidol yn yr ystyr ehangach. Rydym wedi edrych ar faterion digidol ym meysydd amaethyddiaeth a sgiliau, a heddiw rydym yn trafod iechyd a gofal - sut allwn ni fanteisio ar yr hyn y gall technoleg ddigidol ei gynnig i ni wrth ddarparu gwasanaethau iechyd a gofal yng Nghymru? Ymddiheuriadau – Natasha Ashgar AS a Carolyn Thomas AS.	
Helen Thomas, Prif Swyddog Gweithredol Iechyd a Gofal Digidol Cymru Sefydliad Digidol Cenedlaethol sy'n rhan o GIG Cymru. Rôl y sefydliad yw 'trawsnewid iechyd a gofal i bawb drwy ddarparu gwasanaethau digidol sy'n arwain y byd'. Rhoddodd Helen drosolwg o'r ffordd y mae'r grŵp yn bwriadu galluogi trawsnewid digidol, gan ddarparu'r saernïaeth ddata genedlaethol y gall eraill ei defnyddio i wella ac arloesi. Mae ehangu data yn faes allweddol o ran helpu i rannu gwybodaeth ar draws sectorau. Mae IGDC yn gweithredu ar draws y GIG a gofal cymdeithasol yng Nghymru, a'i nod yw gwneud	

hyn gan ddarparu gwasanaeth o'r radd flaenaf a bodloni gofynion y gwasanaeth iechyd. Yn y pen draw, y nod yw cefnogi gwerth y data a gynhyrchir ar draws y system gofal iechyd. Amlinellwyd y sefydliadau a'r rhaglenni sy'n cefnogi gwaith IGDC, gan gynnwys ap ffonau symudol y GIG, a fydd yn y pen draw yn helpu cleifion i gael mynediad at ddata. Y gweithlu talentog, perfformiad uchel sy'n llywio'r gwaith yn y pen draw, ac mae'r gwaith o ragweld pa sgiliau a disgyblaethau sydd eu hangen arnom yn cael ei wneud ar hyn o bryd.	
Siôn Charles, ARCH, yn trafod Hac Iechyd Cymru Rhoddwyd amlinelliad o ddigwyddiad Hac Iechyd Cymru, a gynhaliwyd mewn cydweithrediad â sefydliadau ledled Cymru, gan gynnwys M-SParc a Llywodraeth Cymru. Caiff yr Hac ei gynnal i gefnogi arloesedd mewn gofal iechyd. Mae'n rhaid arloesi i symud systemau yn eu blaenau; mae'r Hac yn ffordd o ddatrys heriau gweithredol o ran y dechnoleg bresennol. Mae'n caniatáu i'r risgiau a'r gwobrau gael eu rhannu, gan fod cyllid yn cael ei ddarparu i ddwyn y syniadau buddugol yn eu blaenau. Mae'n cynnig cyfle i'r diwydiant weithio gyda'r GIG, ac mae perthnasoedd newydd yn aml yn cael eu ffurfio hyd yn oed o fewn y timau sydd ddim yn mynd ymlaen i ennill cyllid. Nodwyd bod yr Hac yn arfer digwydd wyneb yn wyneb, ond ei fod bellach yn cael ei gynnal ar-lein ac yn gweithio'n dda ledled Cymru ar y ffurf hon. Rhannwyd fformat yr Hac gyda'r grŵp, o'r cam cyntaf o gyflwyno'r her hyd at y cam o ennill cyllid a chefnogaeth. Mae'r cyllid yn galluogi'r enillwyr i lunio prototeip a gweld a yw'r datrysiad yn ymarferol, cyn gweithredu ar raddfa lawn. Mae gwerthusiad cynhwysfawr o'r 9 Hac diwethaf ar y gweill, a bydd data ar lwyddiant yr Haciau blaenorol hyn ar gael o'r canlyniadau. Mae Hac gofal cymdeithasol yn cael ei gynnal ar 8 a 23 Mehefin! Cofiwch nodi'r dyddiadau hyn yn eich dyddiaduron; bydd rhagor o wybodaeth ar gael maes o law.	
Dave Wells a Henrietta Eyre, Fusion Digital Health Mae Fusion Digital Health yn gwmni gwybodeg iechyd, a'i nod yw datrys heriau cymhleth o fewn gofal iechyd, gwella canlyniadau iechyd a datblygu gwyddoniaeth feddygol. Mae'r cwmni'n gweithio gyda grwpiau gofal iechyd, elusennau a diwydiant i ddatrys materion ledled y byd. Mae profiad dwfn ar draws y gwasanaethau iechyd cenedlaethol ym mhedair gwlad y Deyrnas Unedig, yn ogystal â gofal iechyd ledled y byd, yn hanfodol i waith Fusion Digital Health. Mae gwaith y cwmni ar wybodeg iechyd yn edrych ar ddatrysiadau sy'n cynnwys rheolaeth glinigol, a meysydd ffocws sy'n cynnwys iechyd ataliol. Rhannwyd manylion prosiect Sgiliau Maeth am Oes - cysylltiad a wnaed drwy Hac Iechyd Cymru! Roedd modd digideiddio pob lefel o'r rhaglen yn llawn, gan gynnwys adnoddau, gemau a fideos. Cafodd y prosiect Adsefydlu Cardiaidd, ar gyfer cysylltu pob aelod o'r tîm adsefydlu cardiaidd yn llawn, ei ysbrydoli gan yr Hac hefyd, a bydd yn caniatáu i Fusion Digital feithrin partneriaethau ag apiau penodol, gan gynnwys Strava, i fonitro gweithgarwch a defnyddio data i gefnogi effeithiolrwydd ymyraethau. Mae'r Clinig Ffordd o Fyw yn canolbwyntio ar iechyd mewn perthynas â diabetes, a bydd yn mynd i'r afael ag angen nas diwallwyd drwy ddarparu datrysiad i helpu pobl ledled y byd. Yn olaf, mae Platfform y Gofrestrfa yn canolbwyntio ar ddata i gefnogi America Ladin gyda	

menter sgrinio ar gyfer canser yr ysgyfaint. Mae gwybodaeth iechyd ar gyfer gwneud diagnosis o ganser yn fater y mae'r tîm yn teimlo'n angerddol yn ei gylch, a bydd y wybodaeth hon yn cael ei rhannu â chwmnïau eraill ledled y byd, gan ddefnyddio dull a ddefnyddiwyd yn wreiddiol yng Nghymru.	
Agor y drafodaeth CE – Mae cwmnïau'n wynebu risgiau a gall fod yn her cael mynediad at y maes; a all unrhyw gwmnïau ar yr alwad drafod eu profiadau yn y cyd-destun hwn neu roi gwybod beth fyddai'n eu cefnogi i fynd i mewn i'r maes hwn, ac eithrio, wrth gwrs, yr Haciau rydym wedi clywed amdanynt? HE – Byddai ehangu cylch gwaith yr Hac Iechyd yn beth da i'n galluogi i ymchwilio ychydig yn fwy i'r heriau y mae'r GIG yn eu hwynebu. Gorau po fwyaf yw'r darlun rydym yn ei gael o'r heriau hyn. Mae cydweithio yn allweddol. DW – Mae'n gyd-ddigwyddiad ein bod wedi cwrdd â phobl drwy'r Hac, ond dylai fod ffordd well o gwrdd â phobl a rhannu syniadau, cyn gweld pwy sydd eisiau cyfrannu at ein gwaith. RhaI – Mae angen mwy o rwydweithiau arnom; mae gennym yr Hwb Gwyddorau Bywyd, ond a oes angen mwy o rwydweithiau arnom yng Nghymru? DW - Mae angen rhwydwaith tebyg i LinkedIn, bron, fel y gallwn rannu diddordebau a heriau. HT – Rydym yn creu'r rhwydwaith hwnnw gyda'r LSH, i ddod ag iechyd a'r byd academaidd ynghyd. Mae'n bwysig trafod pa ddigwyddiadau rydym am eu cynnal a chynnull pobl mewn ystafell: cyn y pandemig roedd hyn yn gweithio'n dda ac rydym yn awyddus i wneud hyn eto ar raddfa fwy. CQ – Mae ein cylch gwaith ehangach yn Hwb Gwyddorau Bywyd Cymru yn cynnwys mabwysiadu arloesiadau a sicrhau effaith gadarnhaol ar gleifion. Rhoddir llawer o ddigwyddiadau a mentrau at ei gilydd ac maent yn gweithio'n dda i ysgogi newid, gan weithio i arloesi a sicrhau ein bod yn gwneud gwahaniaeth. Rydym hefyd yn edrych ar yr opsiynau ehangach o ran cyllid i gydweithio a dod â rhai o'r meysydd perthnasol i'r rhanbarth. PaRh – A oes y fath beth ag 'amgylchedd blwch tywod (*sandbox*)' lle gall cwmnïau sydd am arloesi gael mynediad at amgylchedd lle gallant ymdrin â data yn ddiogel? A oes rhywbeth ymarferol fel hyn ar gael? Byddai hyn yn galluogi pobl i gael mynediad yn fwy hwylus at wasanaethau digidol yng Nghymru. HT – Nid yw'n flwch tywod, fel y cyfryw, ond mae gennym ni lyfrgell o adnoddau sy'n rhoi gwybod sut i ryngweithio a chysylltu â'r system gofal iechyd drwy'r wefan Ecosystem Cymru Ddigidol. SC – O ran rhwydweithio, mae hyn yn cysylltu'n ôl â llawer o'r sgyrsiau rydym wedi bod yn eu cael, ac mae cyfleoedd yn bodoli, ond mae mwy o waith i'w wneud i sicrhau bod y cysylltedd hwn yn llwyddo. Mae angen trafod y cydbwysedd sy'n cael ei daro rhwng pwysau allanol a'r galw mewnol hefyd – mae llawer o bwysau o'r tu allan yn gwthio arloesedd ar y GIG, sy'n aml yn galw am newid prosesau ac ati. Mae'n rhaid i'r GIG dynnu arloesedd i mewn. Mae labordy patholeg newydd yn cael ei ddatblygu, ac mae angen i'r labordy hwn weithredu'n	

llwyddiannus, felly mae cyfleoedd i dynnu cwmnïau i mewn i'r sgwrs. Mae'n dda gweld brwdfrydedd gan unigolion a grwpiau eraill i ddilyn y model hwn.

DJ – Mae’r drafodaeth am faterion digidol a thechnoleg yn cynnwys cynnyrch a chaffael, yn hytrach na’r effaith ar gleifion a newid prosesau.

RhaI – Beth am ragnodi electronig, lle mae'r galw yno ond nid oes mewnbwn gan gyrff allanol?

HT – Trawsnewid digidol sy’n berthnasol yma, yn hytrach nag arloesi, ond mae’n rhaid i ni wneud yn siŵr y gallwn sicrhau llwyddiant yn y maes hwn. Mae buddsoddi i drawsnewid yn hanfodol.

RhaI – Gwahoddodd y rhai a oedd yn bresennol o fyd addysg i ddweud ychydig eiriau am sgiliau, a gofynnodd i’r cwmnïau sydd wedi’u cynrychioli heddiw i drafod sgiliau hefyd.

JI – Yr hyn sy’n bwysig yw sicrhau llawer mwy o ddiddordeb mewn arloesi; mae angen cymorth ym mhob maes. Mae’n rhaid cael pobl sy'n deall yr ochr fasnachol wrth drafod cyllid. Mae hyn yn cynnwys dealltwriaeth o’r broses gaffael a GDPR. Mae'r sefyllfa yn dechrau gwella ond mae ffordd i fynd.

HT - Yr her fwyaf sy’n ein hwynebu yw’r llwybr o’r pwynt ar ôl cael syniad da a’r pwynt lle mae’r syniad hwnnw’n cael ei weithredu, ac mae hyn yn dibynnu ar y broses gaffael. Sut ydym yn datblygu’r llwybr i alluogi hyn i ddigwydd heb i’r broses fod yn gymaint o her?

GD – Weithiau, rydym yn gweld digidol fel mater ar wahân, felly mae’n rhaid i ni edrych ar y broses gymhwyso. Digidol yw'r norm erbyn hyn, ac mae'r trawsnewid bron wedi digwydd, felly mae angen inni edrych ar y patrwm hwn. Daw’r gwerth o droi’r digidol yn arloesedd, nid dim ond drwy feddu ar sgiliau digidol cryf.

DJ – Bydd myfyrwyr graddedig sydd newydd adael y brifysgol yn gweld yr atyniad o weithio o fewn y GIG, ond ymhen ychydig flynyddoedd mae’n bosibl y bydd y bobl ifanc hynny i gyd wedi symud i swyddi gwahanol, o gofio bod chwilfrydedd a rolau newidiol yn gyffredin mewn meysydd digidol.

RhaI – Mae denu pobl i gyrsiau digidol wedi bod yn anodd i golegau lleol.

HT – Mae denu merched i gyrsiau gwyddoniaeth, technoleg, peirianneg a mathemateg yn bwysig hefyd, ac mae cyflwyno modelau rôl i ddangos bod yna yrfaoedd gwych yn y meysydd hyn yn rhan bwysig o’r gwaith hwn. Mae 5 mlynedd i weithredu rhaglen ragnodi yn amser hir i aros, a’r gobaith yw ein bod yn gweithio ar wneud cynnydd ar yr agwedd hon hefyd.

Sylwadau i gloi RhaI – Diolch i bawb am eu mewnbwn a'u sylwadau, a diolch i'r tîm yn fy swyddfa ac yn M-SParc am drefnu'r cyfarfod. Rydym wedi clywed y negeseuon gan bobl allweddol yma heddiw, ac rydym yn ddiolchgar am y mewnbynnau hynny. Bydd gwybodaeth yn cael ei rhannu â'r wasg am y cyfarfod hwn heddiw, gyda'r nod o gadw'r ffocws ar y maes hwn wrth symud ymlaen, sef diben y grŵp a'i waith.	